

ENDOKARDIITTIPROFYLAKSIOHJE

Endokardiitin ehkäisemiseksi tulee huolehtia suun ja hampaiden sekä ihon kunnosta sekä hoitaa huolellisesti vähäisetkin bakteeritulehdukset.

Potilasryhmät, joille toimenpidettä edeltävä mikrobilääkeprofylaksi on aiheellinen:

- Proteesiläppäpotilas (mekaaninen- tai bioläppä) tai potilas, jolle on käytetty keinomateriaaleja sydänläpän korjausleikkauksessa
- Aikaisemmin sairastettu endokardiitti
- Korjaamaton syanoottinen synnynnäinen sydänvika, mukaan lukien palliatiivisen suntin tai putkisiirteen (conduit) saaneet potilaat
- Korjattu synnynnäinen sydänvika, mikäli potilaalle on jäänyt residuaalidefekt, joka sijaitsee keinomateriaalin tai proteesin lähellä
- Ensimmäisen 6 kk ajan potilaille, joille on suoritettu synnynnäisen sydänvian vuoksi leikkaus käyttäen keinomateriaaleja, suntteja ja putkisiirteitä (conduit), sekä potilaille, joille on asetettu suljinlaite leikkauksessa tai katetroinnin yhteydessä
- Sydämensiirtopotilaat, joille on kehittynyt läppävika

Endokardiittiprofylaksi on aiheellinen ennen toimenpiteitä, joissa rikotaan limakalvoa, jolloin bakteremia on mahdollinen tai todennäköinen, esimerkiksi:

- Hampaisiin ja parodontiumiin kohdistuvat toimenpiteet, joihin yleisesti liittyy ienverenvuotoa (hampaan poisto, kyretointi) tai periapikaalisen alueen manipulointia (juurihoito, resektio)
- Hammaslääkärin tai -hoitajan tekemä hampaiden tukikudosten puhdistus (subgingivaalisen hammaskiven poisto, "scaling")
- Poskiontelon huuhtelu
- Nielu- tai kitarisan poistoleikkaus
- Bronkoskopia, johon liittyy invasiivisia toimenpiteitä

Endokardiittiprofylaksi ei ole tarpeen esim. seuraavissa toimenpiteissä:

- Hampaan paikkaaminen
- Juurihoito, jossa ei kajota periapikaalialueeseen
- Suuonteloon tehty puudutus
- Hammasproteesin sovitus
- Hampaiston pastapuhdistus
- Gastroskopia, kolonoskopia, non-invasiivinen bronkoskopia
- Transuretraalinen prostataresektio
- Gynekologiset ja obstetriset toimenpiteet ja synnytykset

Huom! Endokardiittiprofylaksin piirissä olevilla potilailla tulisi virtsatietoimenpiteitä edeltävästi hoitaa toimenpidealueen infektio (esim. enterokokin aiheuttama VTI ja kolonisaatio). Gastrointestinaali- ja genitourinaaritoimenpiteiden (haava)infektioprofylaksi annetaan normaaliin tapaan kulloinkin voimassa olevan ohjeen mukaan (ks. HUS intran etusivu -> Potilaiden hoito -> Infektioidentorjuntaohjeet-> Mikrobilääkeprofylaksiohjeet).

Profylaksin mikrobilääkkeet (annetaan 30-60 min ennen toimenpidettä):

Lääkkeen antotapa	Mikrobilääke	Aikuinen	Lapsi
Ensisijaisesti annetaan p.o.	Amoksisilliini	2 g	50 mg/kg
i.v. vaihtoehto	Ampisilliini	2 g	50 mg/kg
p.o. vaihtoehdot penisilliiniyliherkille	Kefaleksiini	2 g	50 mg/kg
	Klindamysiini	600 mg	20 mg/kg
	Atsitromysiini	500 mg	20 mg/kg
	Klaritromysiini	500 mg	15 mg/kg
	Roksitromysiini	300 mg	
i.v. vaihtoehdot penisilliiniyliherkille	Kefuroksiimi	1.5 g i.v.	60 mg/kg
	Klindamysiini	600 mg i.v.	20 mg/kg

Viitteet:

Habib G. ym. The Task Force for the Management of Infective Endocarditis of the European Society for Cardiology (ESC). 2015 ESC guidelines for the management of infective endocarditis. Eur Heart J 2015; 36 (44): 3075-3123.

Meurman J.H. ym. Bakteeriendokardiitin uusi profylaksisuositus. Suomen Lääkärilehti 2008;63 (35): 2792-2794